¶Primo a quo ſunt iſte.ſ.claues q: a xp̄o
Criſtus nã[illegible] habet tria genera clauiũ.ſcʒ
claues infernalis iuſticie ꝛ iſtas claues nł
li dedit ſed eas ſibi retinuit. Apoc.j. Ha
beo claues mortis ꝛ iferni. Habet claues
celeſtis curie.ꝛ iſtas non dedit omnibus
ſed ſolũ ſacerdotibꝫ ꝛ prelatis qui ſm̄ ihe
ro.ſunt ſciã ꝛ potentia diſcernendi. q: ſci
entia ſeu potentia precedente ſacerdos de
bet dignos recipe .ꝛ indignos a regno ex
cludere. Hʒ claues fidei catholice.ꝛ iſtas
cõicat omnibꝫ Ambro. Clauẽ petri fideʒ
dixerim per quã celos aperuit.penetrauit
inferna.maria calcauit. Arbitror illã cla
uem.xij.artificũ operatõe ꝯflatam. Duo
decim enĩ apłoꝝ ſimbolo fides ſancta ꝯce
pta eſt. ¶Scd̄o videndũ eſt cui datur.q:
petro. Soli enĩ ſacerdotes hñt iſtas cla
ues. Vere enĩ boni ſacerdotes iuriſdictõ
nem hñt vere ꝛ digne ꝯplete. ¶Tercio vi
dendũ eſt ad quid danṫ iſte claues.ſcʒ ad
ligandũ ꝛ ſoluendũ. Eſt aũt vinculũ cul
pe.pene eterne ꝛ pñe. Sacerdos igiṫ po
teſt ligare ꝛ ſoluere vinculum pñe. Sol
uit aũt deus ꝛ ligat vincula pene eterne ꝛ
culpe.

¶De inuentione ſancti Stephani.
Sermo primus.

Statuiſti verba
tua que locutus es in manibus
pueroꝝ tuoꝝ ꝛ ꝯplexoꝝ vt transferenṫ oſſa
regum noſtroꝝ ꝛ oſſa patꝝ noſtroꝝ de lo
co ſuo ꝛc̄. Baruch.ij. Inuentio ſiue trãſ
latio corporis beati Stephani ꝓthomar
tiris ꝯmendabilis ẽ quadrupliciter. Pri
mo ex pte illius a quo facta eſt ſcʒ chriſti
cum d̄r. Statuiſti verba tua. Ipē enim ver
ba que locutus eſt de tranſlatõne beati ſte
phani loquendo ſtatuit.i.firma ꝛ certa fe
cit. Qd̄ patet.q: ipſa reuelatio nõ fuit va
na.ſed triplici apparitõne firmata. Sicut
enim in ore duoꝝ vel trium teſtiũ ſtat om
ne verbũ.ꝛ ſicut in tribꝫ diebꝫ experiṫ om
ne factũ.ſic ꝛ in tribꝫ reuelationibꝫ reuela
tur omne verbũ. Nõ enim erat hmõi reue
latio ſeu inuentio fantaſtica.ſed ꝯgruis ſi
militudinibꝫ demõſtrata. Oſtendit enim
gamaliel luciano tres calatos aureos. V
num plenũ roſis rubentibꝫ.qui ſignifica
bat reliquias beati ſtephani.qui fuit aure
us per caritatẽ ꝛ incorruptõnem carnis.
ꝛ roſeus p ſanguinis effuſionẽ. Alij duo
erant pleni roſis albis.ꝛ ſignificabat reli
quias gamalielis ꝛ nicodemi.qui fuerũt
aurei p caritatem.ꝛ albi per intentõis pu
ritatẽ. Aliũ etiam oñdit argenteum croco
plenũ.ꝛ ſignificabat reliquias filij nico
demi qui fuerat tanq̈ʒ mundum argentuʒ
per virginitatẽ. Croceus aũt color d̄r me
dius inter album ꝛ rubeũ. q: ipſe cũ can
dore virginitatis habuit albedinẽ pure in
tentionis ꝛ rubedinem caritatis. ¶Secũ
do ꝯmendabilis eſt ex pte illoꝝ p quos fa
cta eſt cum d̄r.que locutus es in manibꝫ
pueroꝝ tuoꝝ ꝛ ꝯplexoꝝ.i.nicodemi ꝛ ga
malielis ꝛ luciani qui fuerunt pueri ꝓpter
puritatem.ſimplicitatem ꝛ humilitatem
Iſta enim tria diſponunt hominem ad ſu
ſcipiendũ diuinas reuelationes ſcʒ puri
tas. Prouerbio.xxij. Qui diligit cordis
mundiciam ꝛc̄. Simplicitas. Prouerb.
xvj. Cum ſimplicibꝫ ſermocinatio eius.
ꝛ humilitas. ps. Intellectuʒ dat puulis
Fuerunt etiam ꝯplexe.qd̄ patet in gama
liele qui manifeſtauit multa preterita. ſic
ſuam ꝓfeſſionem .ꝛ ſtephani paſſionem.
Preſentia occulta.ſicut oſſa in terre viſ
ceribꝫ occulta. Et futura ſicut vbertatem
venturam. ¶Tercio commendabilis ẽ ex
parte illorum qui fuerunt reges ꝛ patres
ſic inuocantur in autoritate premiſſa Fu
erunt enim reges non tyranni. Tyrannuʒ
enim tria faciunt ſcilicet ambitio dominã
di.cupiditas lucrandi.ꝛ crudelitas ſeui
endi. Ipſi autem non fuerunt tyranni ſed
reges quia non fuerunt ambicioſi.nec cu
pidi.nec crudeles ſed miſericordes ꝛ pij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Fuerunt etiam patres q̄ nos genuerunt
ꝑ euangelicam eruditōnem .j. Chor.iiij.
Nam in chriſto iheſu ꝑ euangeliū ego vos
genui. ꝑ exempli exhibitionem Ephe.v.
Imitatores dei eſtote ſicut filij cariſſimi.
ꝑ deuotam orōnem ſicut ſtephanus btm̄
paulum genuit q̄ ipſum ſua orōne ꝯuer
tit. ¶ Quarto eſt cōmendabilis ꝓpter cām̄
ex qua fiebat. q̄ ſcʒ in loco hūili iacebāt.
⁊ ideo ad locum digniorem transferendi
erant. qđ notatur cum dr̄. Transferentur de
loco ſuo. ¶ Notandum autem ꝙ triplex
trāſlatio facta eſt de corꝑe beati ſtephani.
Prima fuit de loco deſpecto ad montem
ſyon ſicut hodie. vbi oſtenditur quanti ſit
meriti apud deum. q̄ ſuis meritis impe-
trauit bona tēporalia. q̄ cum prius ma-
gna ſterilitas eſſet ipſa die pluuia mag-
na deſcendit ⁊ terram fecūdauit ⁊ abun-
dantiam magnam fecit. Impetrauit etiā
bona corꝑalia. q̄ ſuis meritis preceden-
tibus ſeptuagintatres homines a diuerſis
languoribus fuerunt liberati. Impetrauit
bona ſpūalia ſcʒ dei indulgentiam ⁊ gra
tiam. Unđ dixit gamaliel luciano. Aperi
nobis vt ꝑ nos aperiat deus oſtium cle-
mentie ſue in hoc mūdo. ¶ Secunda trāſla
tio fuit de monte ſyon in ꝯſtantinopolim
vbi illi qui transferebantur obuios habue
runt demones. angelos ⁊ ſtephanū. De
mones quidem deflebāt ſua incendia di-
centes. Ue nobis q̄ ꝓthomartyr ſtepha
nus tranſit diro nos verberans igne. An-
geli affuerunt cum celeſti melodia. āgeli
enim ſuꝑ eius corpus celeſtes decantare
laudes auditi ſunt. Stephanus propul
ſans ꝑicula ſcʒ maris tempeſtatem. Ap-
paruit enim eis dicens. Ego ſum nolite
timere. ⁊ ſic tranquillitatem magnā fecit
¶ Tercia tranſlatio fuit de ꝯſtantinopoli ro
mam. Quam quidem quatuor ꝯmenda
bilem fecerunt Primū eſt beneficium col
latum. quia filia theodoſij fuit a demone
liberata. Poterat namqʒ dicere theodo-
ſius ſtephano. filia mea male a demonio
vexatur. Et poterat ſtephanus reſpondere
Ego veniam. ſ. romam ⁊ curabo eā. Se-
cundum eſt ſtupendum ꝓdigium Nam
cum ad quandam eccleſiam portaretur ve-
ctores ſubſiſtūt. nec vltra ꝓgredi poſſunt
Aliud autem ꝓdigium fuit. q̄ cum cor-
pus laurentij loco ſtephani greci accipe
vellent amentes ſunt effecti ⁊ poſtea mor
tui ſunt. Tercium gratie ꝯſortium. quia
corpus laurentij in latus ſe ꝯuertit ⁊ me
dium ſepulchꝝ vacuum ſtephano dereli
quit Eccleſi.iiij. Melius eſt duos ſimul
eſſe q̄ʒ vnum. Quartum eſt celeſte oracu
lum. Clauſo enim ſepulchro audite ſunt
voces angeloꝝ dicentium. O felix roma
que corpus laurentij hiſpani ⁊ ſtephani
iheroſolimitani glorioſa ⁊ veneranda pi-
gnora vno claudis mauſoleo.

¶ De eodem Sermo.ij.

Cum eſſet ſtephanus plenus ſpi
ritusſancto intendens in celum.
⁊c. Act.iij. Olim ī terra fuit va
nitas. vacuitas ⁊ tenebroſitas. Gene.j.
Terra autem erat inanis. ecce quanta va
nitas. ⁊ vacua. ecce quanta vacuitas. et
tenebre erant ſuꝑ faciem abyſſi. ecce q̄ʒta
tenebroſitas. Sed ſicut dicitur Eccle.xvi.
Poſt hec deus aſpexit in terram ⁊ imple-
uit eam bonis ſuis. ⁊ iſte reſpectus maxi
me apparuit in beato ſtephano qui nō ha-
buit vacuitatem. ſed ſpiritusſancti pleni-
tudinem. Nec etiam dilexit terrenas va
nitates ſed celeſtes amenitates adama-
uit. nec habuit aliquam tenebroſitatem.
ſed diuinam claritatem. ¶ Ab his ergo pre
miſſis verbis commendatur Et primo a
gratie plenitudine. cum dicitur Cum eſſet
ſtephanus plenus ſpiritusſancto ⁊ cetera
Fuit autem maxime plenus gratia ⁊ for-
titudine. vnde premittitur ſtephanus ple-
nus gratia ⁊c. Iſta aūt gratia fuit caritas
que eſt caput oīm grāꝝ que ī eo tāta fuit.

ꝙ ꝓ illis qui ipſum lapidabant deum ex
orabat. Fulgentius. ꝯmendabat deo ini
micos qñ alius obliuiſci poterat etiam ſu
os cariſſimos. Bern. Vicit in eo ſenſum
corporee paſſionis affectus interne ꝯpaſſi
onis vt illoꝝ ſcelera magis plangerent ꝓ
pria vulnera. Fuit etiã plenus fortitudĩe
q᷑ fortiter pugnauit ⁊ vicit. ⁊ hoc fecit au
xilio xp̄i qui cum ipſo ſp̄ erat. Pſal. Cũ
ipſo ſum in tribulatõne eripiam eum ⁊c̃.
Qḋ patet ex multis. Primo ex imp̄terri
to ſermone cum d᷑. Dura ceruice ⁊ incir-
cumciſi cordibꝰ ⁊ auribꝰ. Math. x. Nõ
enim vos eſtis loquentes ſed ſpũſſanctꝰ.
¶ Scḋo ex importabili paſſiõe Job. vj. ca.
Que namq̄ʒ eſt fortitudo mea vt ſuſtineã
nec fortitudo lapidũ fortitudo mea nec ca
ro mea enea eſt Virtute autem dei ſtepha
nus fuit fortior lapide. q᷑ percuſſus frac-
tus non fuit. Et fuit fortior ere. q᷑ percuſ
ſus non murmurauit. ¶ Tercio ex miracu-
loſa opatione. Tanta enim ꝓdigia ⁊ ſig-
na facere non potuiſſet niſi deus cum ipo
fuiſſet. Johan. iij. Nemo enim põt hec ſi-
gna facere q̃ tu facis niſi fuerit deus cũ eo
¶ Quarto ex tam difficili inimicoꝝ ſuoꝝ
dilectõe. in hoc ꝙ ꝓ perſecutoribꝰ ſuis. ⁊
ipſum affligentibꝰ deũ exorauit Eſt naq̄ʒ
manifeſtũ ꝙ deus cũ eo fuit qui ſibi tan-
tam patientiã dedit ꝙ etiam ſeipſum ſu-
perauit. Prouer. xvj. Melior eſt patiẽs
viro forti ⁊c̃. ¶ Quinto ex tanta diuine ſa-
pientie illuſtratõe. q᷑ non poterant reſiſte
re ſapie ⁊ ſpiritui qui loquebat᷑. ¶ Secun
do ꝯmendatur a celeſti ꝯuerſatõe. qḋ tan-
gitur ibi cum d᷑. Intendens in celũ Ste
phanus enim libenter corde ꝯuerſabatur
in celo non in mundo. ſciens ꝙ mundus
tranſit ⁊ quantum ad diuitias. delicias ⁊
honores. j. Johan. ij. Omne quod eſt in
mundo ꝯcupiſcentia carnis eſt. ⁊ ꝯcupiſ-
centia oculoꝝ. ⁊ ſuperbia vite. Mundus
tranſit ⁊ ꝯcupiſcentia eius. Qui igit᷑ ad-
heret iſtis tranſitoriis ipſe poſtmodũ tri-
plicem tranſitum faciet. Primo namq̄ʒ
tranſit de culpa in culpã. Sapi. ij. Vino
precioſo ⁊ vnguento nos impleamꝰ. nul-
lum pratũ ſit qḋ nõ p̄tranſeat luxuria no
ſtra. Grego. Peccatũ qḋ per pñiam non
diluit᷑ mox ſuo pondere ad aliud trahit.
Secundo de culpa in penã. ⁊ hoc duplici
ter. Vel in penam pñtem. de qua d᷑ Ro-
ma. j. Tradidit illos deus in paſſiones ig
nominie. ecce culpam ⁊ mercedẽ quã ap-
portauit erroris ſui in ſemetipſis recipiẽ-
tes. ecce pena. Et ſicut non ꝓbauerunt de
um habere in noticia. ecce culpa. Tradi-
dit illos deus in reprobuʒ ſenſum. ecce pe
na. vel quantum ad penam futuram Job
xxj. Tenent tympanum ⁊ cytharam. ec-
ce culpa. ⁊ in puncto ad infernum deſcen-
dunt. ecce pena eterna. Tercio de pena in
penam. Job. xxiiij. Tranſeant ab aquis
niuium ad calorem nimium ¶ Tercio cõ
mendatur a diuina reuelatione. quod no
tatur cum d᷑. Ecce video celos ap̄tos ⁊c̃
Videndo autem celos apertos vidit lo-
cum facilem ad ingrediendum. ſecurum ⁊
amenũ ad inhabitandũ. Olim erat celuʒ
clauſum. ⁊ ideo tunc impoſſibilis erat in-
troitus. ſed modo celum eſt apertum. Et
ideo omnes intrare poſſunt. Vnde pſal.
Aperite mihi portas iuſticie. ingreſſus in
eas ꝯfitebor domino ⁊c̃. Eſt locus ſecurꝰ
Mundus aũt non eſt ſecurus propter p̄
uerſitatem hominũ. nec aer ꝓpter inhabi-
tationem demonum. nec paradiſus terre-
ſtris ꝓpter ignem ⁊ gladium. Sed ibi ſcʒ
in celo nec peruerſitas hominum poteſt at
tingere. Nec malicia demonum ibi poteſt
p̄uenire. nec poteſt ignis ſeu gladius ibi
deſeuire. Luce. xvj. Inter nos ⁊ vos cha-
os magnum firmatum eſt. vt hij qui vo-
lunt hinc tranſire ad vos non poſſunt. ne
q̄ʒ inde huc tranſmeare. Eſt etiam locus
amenus. Tria aũt ſunt ſm̄ augꝰ. que do-
mum faciunt amenũ. ſcʒ qñ domus pari-
bus eſt diſpoſita mẽbris. ampla ⁊ lucida.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sic in celo ſunt multa loca id eſt diuerſa
merita que tamen ſunt paria. q₂ ſm Au/
guſtinum in diſpari claritate erat par gau
dium. Eſt etiam valde amplum Baruch
iij. O iſrahel q̄ magna ē domus dei. ⁊ in
gens locus poſſeſſionis eius. Eſt etiā lu
cidum Apoca. xxj. Claritas dei illumina
bit illā. ⁊ lucerna eius eſt agnus.

¶ De ſancto Dominico.

Sermo primus.

Quaſi ſtella ma
tutina ī medio nebule ⁊ quaſi lu
na plena in diebus ſuis lucet. ⁊ quaſi ſol
refulgens. ſic ille refulſit in tēplo dei Ec/
cle. l. Celum ſpūale ſunt viri ſancti ī qui
bus deus ꝑ grām requieſcit Peccatores
autē ſunt terra quos deus pedibus ſuis
cōculcat dum eos inflexibili iuſticia com
primit Iſa. lxvi. Celū mihi ſedes eſt. ter/
ra aūt ſcabellū pedū meoꝝ. Btūs domini
cus fuit celum dei. ⁊ ideo in ipſo fuerunt
planete dei ſc₃ ſtella matutina. ſol ⁊ luna.

¶ In verbis ergo ꝑmiſſis aſſimilat̄ ſtel/
le matutine radianti. lune plene lucenti et
ſoli refulgēti. Stella matutina eſt lucifer
qui quidē eſt calidus humidus iocūdus
⁊ ſolis nuncius. Sic beatus dominicus
fuit calidus ꝑ feruentē zelū. Vñ dicit̄ de
eo. Verba eius ardebāt vt facule. quia in
ſpū venerat ⁊ virtute helye. Eccle. xlviij.
Verba eius quaſi facule ardebāt. Dicun
tur aūt verba ſanctoꝝ ignita triplici d̄ cau
ſa ſcd̄m Ambro. ſup pſalm̄. Beati imma
culati. Tum q₂ mundāt. Tum q₂ inflam
mant. Tū q₂ illuminant. Sic verba beati
dominici habuerūt virtutē mundandi in
flammandi ⁊ illuminandi. Ideo viſio de
ipſo apparuit in ſpecie catuli facule ⁊ ſtelle
Nam inſtar catuli habuit linguā medici/
nalem ꝑ quā mundabat ſaniē culpe ⁊ pec
catorum. Inſtar facule inflāmabat torpo
rem negligentie Inſtar ſtelle illuminabat
tenebras ignorātie. Scd̄o fuit humidus
ꝑ lacrimaꝝ effuſionem. Unde de eo dicit̄
ꝙ de ſuis oculis quaſi quendā fontē effe
cerat lacrimarū. De iſto fonte ꝓcedebant
aque amare dulces calide ⁊ frigide Aque
amare ſunt lacrime ꝯpunctionis que fun
duntur ꝓ peccatis ꝓprijs. Judith. viij.
Indulgentia eius fuſis lacrimis poſtule
mus. Et q̄uis beatus dominicus pecca
ta talia non haberet adeo tñ ꝑ lamēta pe/
nitentie ſe macerabat acſi peccata talia ha
beret. Aque vero dulces ſunt lacrime de/
uotionis que fundunt̄ ꝓ celeſtib₉ deſide
rijs Iſtas habuit beatus dominicus qui
in orōne ſepe flere conſueuit. Unde de eo
d̄r. Crebros adiūgens ſedulis fletus orō
nibus. Aque calide ſunt lacrime ꝯpaſſio
nis que fundunt̄ ꝓ miſerijs alienis. Et di
cuntur calide q₂ non fundunt̄ niſi a corde
fraterna caritate inflāmato. Juxta illd̄. ij
Choꝝ. xj. Quis ſcandalizat̄ ⁊ ego non v
ror. Iſtas lacrimas habuit beatus domi
nicus. de quo d̄r ꝙ deus ſibi ſpecialē gra
tiam ꝯtulerat flere ꝓ pctōribus miſeris ⁊
afflictis. Aque frigide ſunt lacrime lamē
tatōnis que fundunt̄ ꝓ incolatu p̄ſentis
miſerie. Unde ps. Heu mihi q₂ incolat₉
meus ꝓlongatus eſt ⁊c̄. Sancti eñ viri
multas patiunt̄ tribulatōnes. ſed refrige
rium magnum habent ꝑ lacrimaꝝ effuſio
nes. Pſal. Trāſiuimus ꝑ ignē ⁊ aquam
⁊ eduxiſti nos in refrigeriū Jhere. vi. In
uenietis refrigeriū animab₉ veſtris. Ter
cio fuit iocundus ⁊ hoc in mente ꝑ ꝯſcien
tie ſerenitatē Prouer. xv. Secura mens
quaſi iuge ꝯuiuiū. In facie ꝑ vultus ala
critatem. vt ibidē. Cor gaudens exhyla/
rat faciem. In ſermone ꝑ exhortationis a
lacritatem ⁊ ſinceritatē. In ꝯuerſatōne ꝑ
amicabilitatē Prouer. xviij. Vir amica/
bilis ad ſocietatē magis amicus erit q̄
frater. Et ꝓpter iſtam quadruplicē iocun
ditatem poteſt dici de eo ꝙ d̄r de domino
Iſa. xlij. Non clamabit ſc₃ ꝑ impatientiā
quia habuit exhortationis alacritatem.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf